

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt II. Non modò nullum à bestiis merum, sed nec molestam quidem homini sub homine seruitute[m] fuisse futuram, nisi peccaretur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

verberantur vt timidi, corriguntur vt subditi: in mores transeunt nostros, quoniam motus proprios perdiderunt. Caterum hæc ipsa naturali suæ relicta feritati, pleraque vel in solitudinibus, vel saltibus aut antris suis & latibulis, frequenterque & aliis quibuscunque locis, sic hominibus infesta sunt; vt inter diuina miracula numeretur, quod sanctus Propheta Daniel, famelicorum ora leonum, cum esset in spelunca inclusus, incolumis euaserit. sicuti & illud dignam habuit admirationem, quod Paulus viperam sub sarmentis delitescentem, cum excitata calore, manum eius inuasisset, illæsus excussit. Gentilium verò in historiis inter animantium miracula numeratur, quæ recēset Plinius. Velut Aspidem ad mēsam cuiusdā quotidie venire solitam, cum sensisset ab vno catulorum suorum, hospitis filium interceptum, in violati hospitij pœnā, necem intulisse catulo, nec postea præ pudore in testum id reuersam. Item Patheram ob eductos è fouea catulos, retulisse homini gratiā, & extra solitudines eductum, in publicam viam restituisse. Cuius generis est, quod & Cyrum à cane, & Romanæ urbis conditores à lupa nutritos, cum essent expositi, celebratum est. Narrat etiam Plinius secundus vt memorabile quiddam, Delphinum pueris natatum exercens, ad litus accessisse frequenter, cumque ipsis pueris, tamquam si eiusdem generis foret, lustrasse. Sed hæc in tanta feritate naturarum, admirationem vt dixi habet. Nam lege communi humanæ seruitutis, ipsa quoque innocentia, sepe & inter feras, armis est defendenda: sæpe etiam frustra defensa, laceratur. quod vel in paruulis regeneratis, apparet esse verissimum.

CAPVT II.

Non modò nullum à bestiis metum, sed nec molestam quidem homini sub homine seruiturē fuisse futuram, nisi peccaretur.

QUID igitur iam mirum, si liber homo conditus, duram & acerbam læpenerò sub homine domi-

Altor. vlt.

domināte sustineat seruitutem, qui etiam hoc meruit, ut interdum necluporum aut leonum possit effugere feritatem? Nam ante lapsum, nec illa fuisset (sicuti significatum est) homini dura & aspera sub homine conditio toleranda seruitutis. tamen non negauerim quosdam aliis & mentis robore præstantiores, & eam ob rem, superiores auctoritate fuisse futuros. neque enim & ante peccatum, inquit Augustinus, aliter fuisse decet credere mulierem, nisi ut ei vir dominaretur, & ad eum ipsa seruiendo conuerteretur. Idemque alio in loco, Non potest dubitari, naturali ordine viros potius feminis, quam feminas viris principari. Quocirca & à Paulo scriptum est, Virum caput esse mulieris, sicut Christus caput est Ecclesiæ. Filios verò quis dubitet suorum iussa parentum, officij iure fuisse secuturos, quos eis superiores ipsa natura dedisset? Hoc enim iustitiæ vis & ratio postulat, ut infirmior ratio seruiat superiori. Nec video quàm id verè considerate que dici potuerit à Lactantio, Vbi non sunt vniuersi pares, æquitas non est, & excludit inæqualitas ipsa iustitiam; cuius vis omnis in eo est, ut similes faciat eos qui ad huius vitæ conditionem pari sorte venerunt. Fuisset tum igitur omnino dominiū quoddam vnius in alios, non pro suis vtilitatibus & cōmodis quod liberet imperantis, neque etiam leuandæ subiectorum miseriæ prouidentis oportuna remedia: sed planè dirigentis ad sapientiam ampliorem, vtentisque voluntatiis & & letis obtemperantium officiis: ut sicuti nulla fuisset superioribus aut dominandi libido, aut asperitas imperij; ita nec inferioribus, qui videlicet sapientia minus prudentiaque pollerent, aut in obediendo mæror, aut in exequendo molestia vllāve difficultas. Tamen enim in illo beato planèque aureo statu, nulla naturæ legis ignoratione laborassent, sed omnes à principio recti, sancti, sapientesque fuissent: has tamen tam præ-

H 5 claras

Lib. 12. de
Genes. ad lit.
cap. 35.

Cap. 9. de nup.
& concup.

Ephes. 5.

Lib. 5. de Inst.
cap. 25.

claras animi dotes, vel pro ætatis suæ gradu, vel sexus conditione, fuisset vnusquisque diuina distributione fortitus. vt quemadmodum viri pueris sapientia præstarent, haberentque illi quod hi audiendo perceptum, vtiliter exequerentur: ita mulierem vir animi præstantia & robore & prudentia scientiaque superaret, præluceretque omnibus virtutum officiis, atque ad imitationem sui, præclaris exemplis suauiter inuitaret. Fecit enim Deus, inquit Augustinus, feminam, eamque in adiutorium viro coniunxit, vt haberet vir gloriam de femina, cum ei præiret ad Dominum, seque illi præberet ad imitandum in sanctitate atque pietate, sicut ipse esset gloria Dei, cum eius sapientiam sequeretur. Eo quoque fieret, vti virum superiorem agnosci & haberi in veneratione, etiam ipsa si quid præciperet, obediendi promptitudine facilitateque deceret. Neque verò mirandum est, si quam inter homines inæqualitatem eiusmodi, in qua naturalis ordinis quædam inesset pulchritudo, etiam si nunquam peccaretur, futuram arbitremur fuisse: cum & Angelorum à principio varios ordines ac veluti familias, suis quasque subiectas patribus ac principibus exstitisse, neque pari omnes præditos aut sapietia aut potestate fuisse, omnium eruditorum doctrina constet. Nam & propterea dixisse videtur Apostolus de Patre Deo, quòd ex eo omnis paternitas siue parentela, non in terra modò, sed etiam in cælo nominatur. Quapropter vbi dictum est mulieri iam inobedienti, Sub viri potestate eris, & ipse dominabitur tui: rectè accipi potest significatam esse eam seruitutem, quæ cuiusdam est conditionis potius quàm dilectionis: vt etiam ipsa talis seruitus, qua homines postea hominibus serui esse cœperunt, de pœna peccati reperiatur exorta, maritum que habere dominum nō in muliere natura, sed culpa meruerit. Ex quo & illa sunt apud Augustinum, quòd hominē ad imaginem

Cap. 18. de
catechizandis
iudæis.

Ephes. 3.
Vide Chryso-
stomum in
eius locum.

Lib. 19. de ci-
uit. Dei, c. 15.

ginem suam factum, non voluit Deus nisi brutis animantibus dominari, nō hominem homini, sed hominem pecori. Et nullus, inquit, natura in qua Deus hominem prius cōdidit, seruus est hominis, aut peccatis: sed prima seruitutis causa, peccatū est, vt homini homo conditionis vinculo subderetur. Non habuisset igitur ille status vilem & coactam cuiusquam sub alio subiectionem; sed pulcherrimam in omnibus naturalis ordinis conseruationem. vnde non in Republica solūm beata tranquillitas, sed etiam domestica, id est, ordinata imperandi obediendique concordia cohabitantium oriretur.

CAPVT III.

Pœnalem ac miseram homini sub homine seruitutem, cœpisse post peccatum esse necessariam.

AT modò non tam mirum est in omnibus inferiorum ordinibus cum ipsa subiectione pœnalem miseriam esse coniunctam, quàm hanc ipsam vsq. ad eò necessariam esse, vt ea remota, neque priuatim, neque publicè rebus humanis tranquillitas futura videatur. Vt enim exordiamur à filiis, quos suis parentibus natura subiecit: nōne iis plerūque sunt ingeniis, vt vsque ad ipsa verbera parentum porrecta seueritas debeat officium atque obediētiā extorquere? Atque à naturali quidē erga liberos affectu, nescio quid hoc alienum & abhorrens primo aspectu præ se ferre videtur; at si penitus introspicias, hoc demum verè diligere est, pendulas ad nequiora, metu cohibere tenerioris ætatis voluntates. Ex quo illud est Sapiētis Ecclesiastici: Qui diligit filium, assiduat illi flagella; vt lætetur in nouissimo suo, & non palpet proximorum ostia. A quo etiam consequentibus verbis de equo indomito similitudo adhibita, declarat quàm periculosè erga liberos, disciplinae seueritas negligatur. Equus, ait, indomitus

Cap. 30. &
Prou. cap. 23